

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดสาขาวิชาในการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

1. หลักการและเหตุผล

โดยที่การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการนั้น ต้องระบุสาขาวิชาเชี่ยวชาญของตำแหน่งวิชาการ ซึ่งต้องเป็นไปตามชื่อ “สาขาวิชา” ที่ได้มีการจัดหมวดหมู่และประกาศกำหนดไว้ ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง สาขาวิชาในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งได้ประกาศไว้ในจุฬาลิขิต เมื่อปี พ.ศ. 2542 และตามที่คณะวุฒยาจารย์ได้มีมติให้กำหนดเพิ่มเติมขึ้นในภายหลัง

ณ ปัจจุบัน สาขาวิชาในการขอตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยมีทั้งหมด 232 สาขาวิชา จากส่วนงานที่มีตำแหน่งทางวิชาการ 26 แห่ง บางส่วนงานเช่น คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มีการกำหนดสาขาวิชาเพียงสาขาวิชาเดียว ในขณะที่บางส่วนงานมีการกำหนดสาขาวิชาอย่างละเอียด อาทิ คณะครุศาสตร์มี 27 สาขาวิชา คณะแพทยศาสตร์มี 29 สาขาวิชา คณะวิทยาศาสตร์มี 31 สาขาวิชา

ในการดำเนินงานพิจารณาการขอตำแหน่งทางวิชาการที่ผ่านมา คณะวุฒยาจารย์ พบว่า การขอตำแหน่งทางวิชาการของบุคลากรในส่วนงานที่มีการกำหนดสาขาวิชาอย่างละเอียดนั้น บางครั้งก่อให้เกิดอุปสรรคแก่บุคลากรผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการ ตัวอย่างเช่น หากได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร และต่อมาได้ยื่นขอตำแหน่งรองศาสตราจารย์ แต่ผลงานที่ใช้ขอตำแหน่งดังกล่าวมีเนื้อหาค่อนข้างไปทางสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน เช่นนี้ อาจถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงสาขาวิชาแตกต่างไปจากสาขาวิชาเชี่ยวชาญในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และเป็นเหตุให้ต้องใช้การพิจารณาโดยวิธีพิเศษ และผลงานทางวิชาการก็ต้องได้รับการประเมินคุณภาพในระดับ “ดีมาก”

เพื่อให้การกำหนดสาขาวิชาในการขอตำแหน่งทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความทันสมัย สอดคล้องกับพัฒนาการขององค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ จึงเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดสาขาวิชาในการขอตำแหน่งทางวิชาการขึ้นใหม่

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อประโยชน์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ ช่วยให้ผู้ขอตำแหน่งไม่จำเป็นต้องขอตำแหน่งโดยวิธีพิเศษ เพราะเหตุที่มีการเปลี่ยนสาขาวิชาเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดหมวดหมู่และกำหนดสาขาวิชาที่ละเอียดปลีกย่อยมากเกินไป

2.2 เพื่อประโยชน์ในการเลือกสรรและแต่งตั้งบุคคลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานทางวิชาการ (Reader) กล่าวคือ เมื่อมีการระบุนุสาขาวิชาและแขนงวิชาเชี่ยวชาญเฉพาะ จะช่วยให้คณะอนุวุฒยาจารย์และคณะวุฒยาจารย์สามารถแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่ตรงและเหมาะสมกับการประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

3. การจัดหมวดหมู่สาขาวิชา แบ่งออกเป็นสามระดับ ดังนี้

3.1 “สาขาวิชา” หรือ “ศาสตร์” (Discipline)

3.2 “อนุสาขาวิชา” หรือ “อนุศาสตร์” (Sub-discipline)

3.3 “แขนงวิชาเชี่ยวชาญเฉพาะ” (Area of concentration หรือ Expertise) (ถ้ามี)

4. แนวปฏิบัติในการจัดหมวดหมู่และกำหนดสาขาวิชาในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

4.1 การกำหนดสาขาวิชา อนุสาขาวิชา และแขนงวิชาเชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ไม่จำเป็นต้องถือตาม The International Standard Classification of Education (ISCED) ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เนื่องจากการจัดตั้งคณะและ/หรือภาควิชาต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการกำหนดสาขาวิชาในการขอกำหนดตำแหน่ง ที่ผ่านมา ก็ได้ถือตาม ISCED อยู่แล้ว

4.2 การกำหนดชื่อสาขาวิชา อนุสาขาวิชา และแขนงวิชาเชี่ยวชาญ (ถ้ามี) ดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องเป็นชื่อเดียวกันกับชื่อคณะ ชื่อภาควิชา หรือชื่อหลักสูตร

4.3 ส่วนงานที่มีการกำหนดสาขาวิชาอย่างละเอียด ปลีกย่อย และหลากหลายมากนั้น ควรพิจารณาจัดกลุ่ม (grouping) สาขาวิชา(ที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน) เข้าไว้ด้วยกัน โดยอาจกำหนดสาขาวิชา(ที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน) ให้เป็นอนุสาขาวิชาแทน

4.4 ให้ส่วนงาน/ภาควิชาาร่วมกันพิจารณาจัดทำข้อเสนอการกำหนดสาขาวิชาในการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการในศาสตร์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ผ่านคณะกรรมการบริหารส่วนงาน เสนอต่อคณะวุฒยาจารย์ ในการนี้ ส่วนงานอาจปรึกษาคณะอนุวุฒยาจารย์ประจำส่วนงานนั้น ๆ ด้วยก็ได้

4.5 จากนั้น คณะวุฒยาจารย์จะพิจารณากลับกรองข้อเสนอกำหนดสาขาวิชา เพื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย หากสภามหาวิทยาลัยเห็นชอบ จะจัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

4.6 ในแต่ละปีการศึกษา คณะวุฒยาจารย์จะดำเนินการให้ส่วนงานต่าง ๆ พิจารณาทบทวนการกำหนดสาขาวิชา

4.7 ในระยะเริ่มแรก ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์สามารถยื่นเรื่องขอทบทวนสาขาวิชาที่ตนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งวิชาการ ให้สอดคล้องกับสาขาวิชาที่มีการกำหนดขึ้นใหม่ได้
